

Raport o sytuacji systemu SKOK w I półroczu 2013

Raport został opracowany w głównej mierze w oparciu o dane finansowe kas przekazane do UKNF na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 stycznia 2013 r. w sprawie informacji sprawozdawczych spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Kasy Krajowej (Dz.U. 2013 poz 41).

Departament Bankowości Spółdzielczej i SKOK
Warszawa, październik 2013

Najważniejsze spostrzeżenia i wnioski

W dniu 12 czerwca 2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 19 kwietnia 2013 r. o zmianie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych oraz niektórych innych ustaw. Na mocy tej ustawy Komisja Nadzoru Finansowego uzyskała szereg instrumentów pozwalających na efektywne przeprowadzenie procesów restrukturyzacji kas.

W styczniu 2013 r. zostało wydane nowe rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości skok. Rozporządzenie to wprowadziło dwie istotne modyfikacje zasad w stosunku do obowiązujących w roku 2012. Uszczegółowiono :

- zakres potencjalnych podmiotów które poręczają kredyty wypłacone przez kasy, których dobra sytuacja finansowa może być podstawą do pomniejszenia podstawy wartości odpisu aktualizującego.
- zasady uznawania zabezpieczeń hipotecznych za podstawę do pomniejszenia podstawy odpisów aktualizujących pożyczek i kredytów przeterminowanych.

Natomiast w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 17 września 2013 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości skok, które wejdzie w życie w październiku br. modyfikacje te nie zostały uwzględnione.

Sektor skok w I półroczu 2013 r. rozwijał się bardzo dynamicznie – aktywa wzrosły o 9%, natomiast a wartość depozytów o 9,6 %. W okresie tym w kasach przybyło ponad 61 tys. nowych członków.

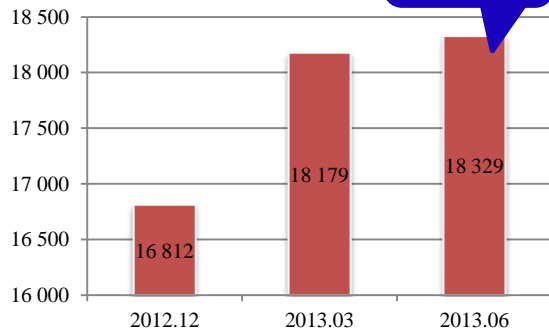
Sytuacja kapitałowa w kasach jest trudna, wysokość funduszy własnych jest nieadekwatna do prowadzonej działalności. Współczynnik wypłacalności w sektorze obniżył się z 1,83% na koniec grudnia 2012 r. do 1,2% na koniec czerwca 2013 r.

W kasach występuje podwyższone ryzyko płynności w wyniku niedopasowania terminów wymagalności pasywów i zapadalności aktywów. Działalność kredytowo-pożyczkowa finansowana jest głównie środkami krótkoterminowymi (depozytami o wymagalności do 6 miesięcy).

Na koniec I półrocza 2013 r. 44 kasy były objęte postępowaniami naprawczymi. Kasa Krajowa udzieliła kasom w czerwcu oraz w lipcu 2013 r. pomocy z funduszu stabilizacyjnego na kwotę 180,5 mln zł. Wartość pomocy została podwyższona w sierpniu do kwoty 188,8 mln zł.

Rozwój systemu skok (1)

Aktywa kas w mln
(kwartalnie)

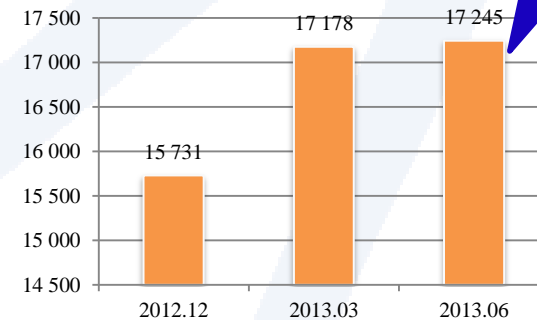
Wzrost
aktywów

Pożyczki i kredyty kas w mln zł.
(kwartalnie)

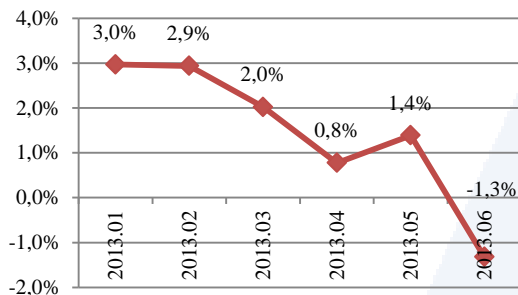
Wzrost salda
pożyczek

Depozyty w mln zł
(kwartalnie)

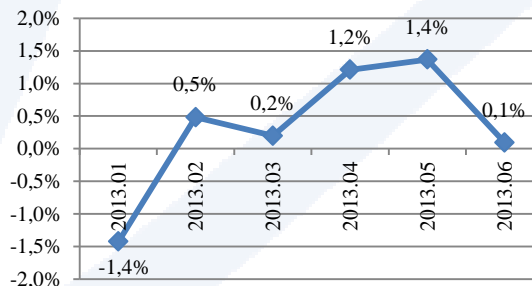

Wzrost
depozytów

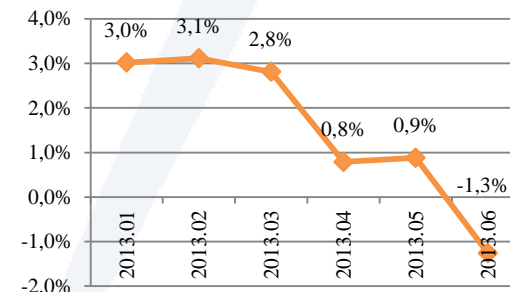
Aktywa – miesięczna dynamika zmian

Pożyczki i kredyty kas – miesięczna dynamika zmian

Depozyty – miesięczna dynamika zmian

Działalność depozytowa kas rozwija się szybciej niż działalność pożyczkowo - kredytowa. Powyższe jest powodem nadpłynności w systemie, co wpływa negatywnie na wyniki finansowe kas.

Rozwój systemu skok (2)

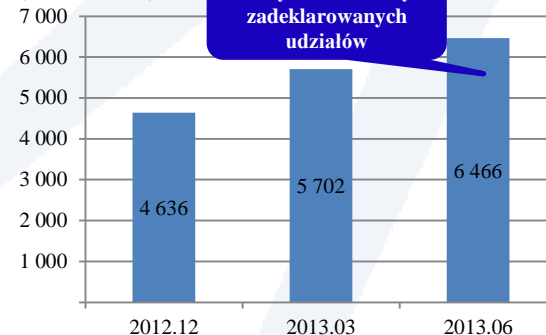
Fundusz udziałowy kas w tys. zł (kwartalnie)

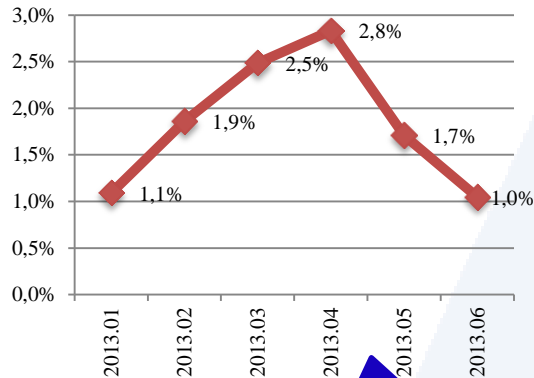
Fundusz zasobowy kas w tys. zł. (kwartalnie)

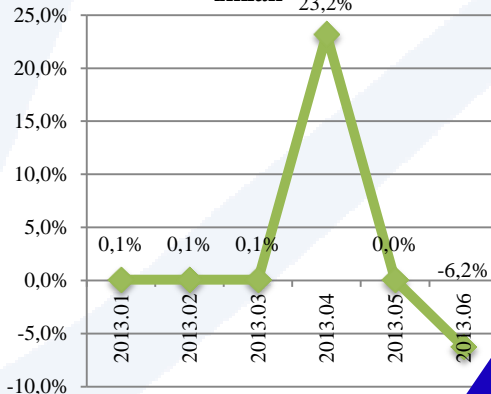
Liczba zadeklarowanych udziałów w tys. zł. (kwartalnie)

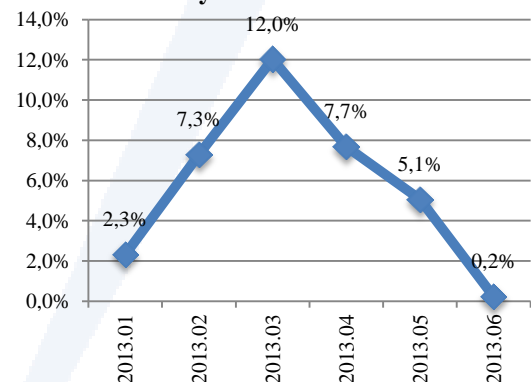
Fundusz udziałowy – miesięczna dynamika zmian

Fundusz zasobowy - miesięczna dynamika zmian

Liczba zadeklarowanych udziałów - miesięczna dynamika zmian

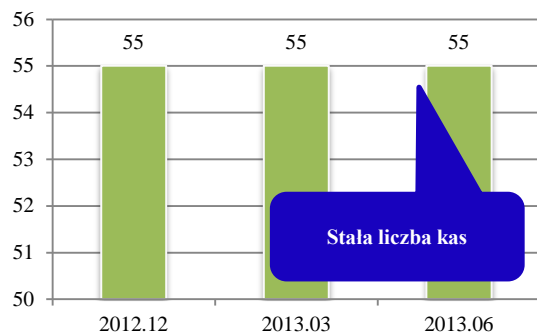

Wzrost funduszu udziałowego związany jest z pozyskaniem nowych członków, ale także z dużym wzrostem liczby zadeklarowanych udziałów nadobowiązkowych przez dotychczasowych członków

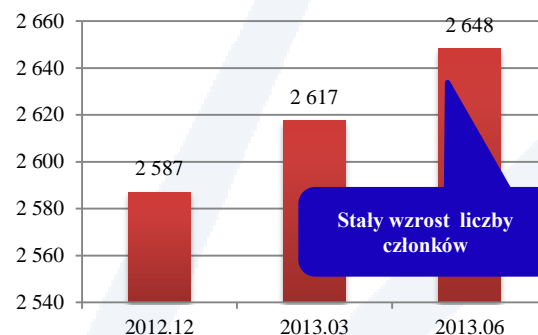
Wzrost funduszu zasobowego w kwietniu związany jest z przekazaniem zysków za rok 2012 na fundusz zasobowy. Spadek funduszu w czerwcu związany jest z pokryciem w tym terminie strat z roku 2012 przez kasy z funduszu zasobowego

Podstawowe informacje o skok

Liczba kas prowadzących działalność (kwartalnie)

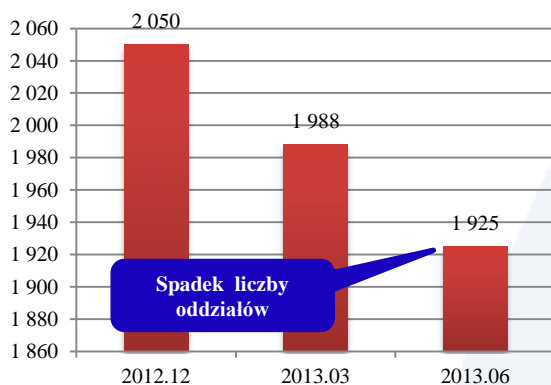
Liczba członków kas w tys. (kwartalnie)

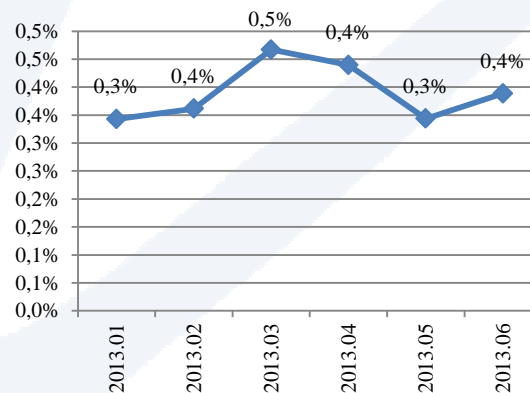
Zatrudnienie w kasach (kwartalnie)

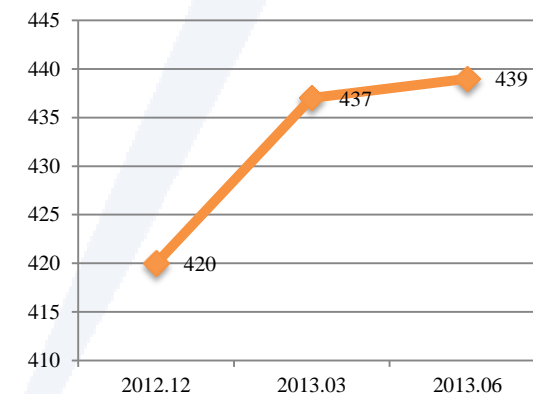
Liczba placówek kas (kwartalnie)

Liczba członków kas - miesięczna dynamika zmian

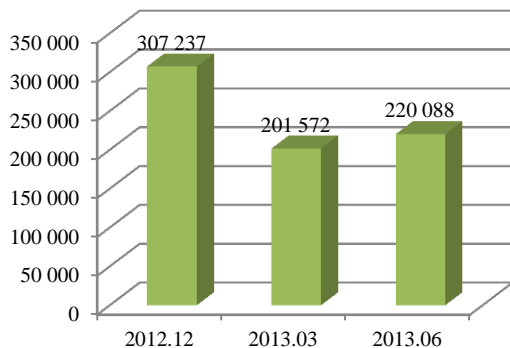

Liczba członków kas na jednego pracownika (kwartalnie)

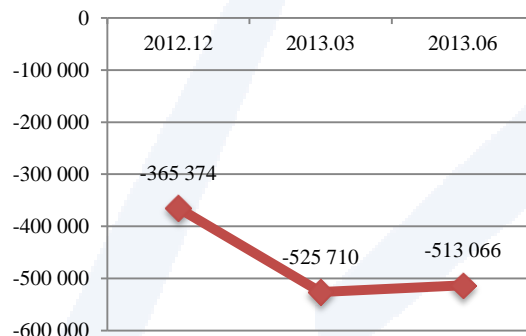

Adekwatność kapitałowa (1)

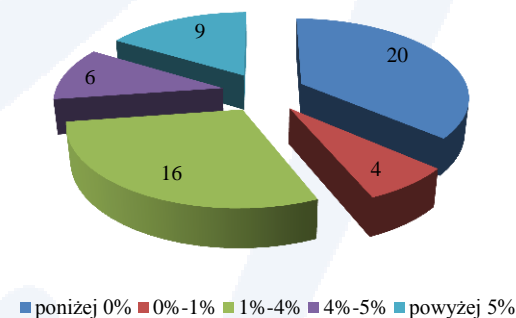
Wysokość funduszy własnych do wymogu kapitałowego w skok (tys. zł)

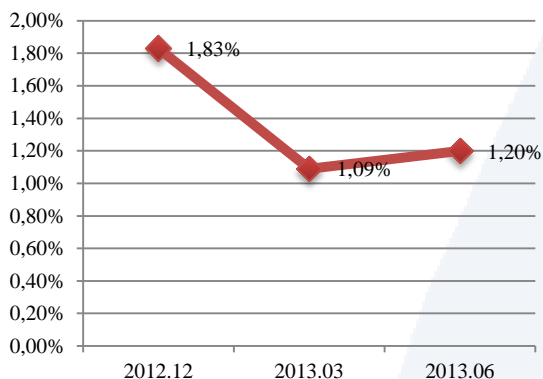
Niedobór funduszy własnych nad wymogiem kapitałowym w sektorze SKOK (tys. zł)

Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności

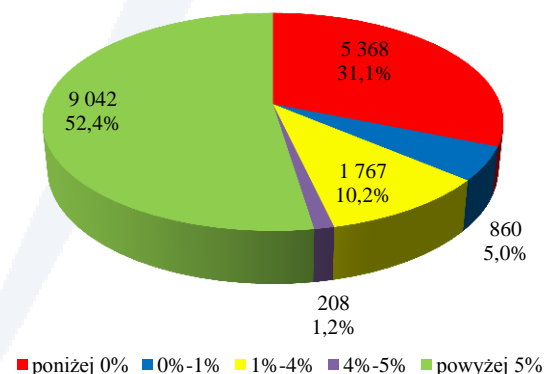

Wskaźnik kapitałowy w systemie skok

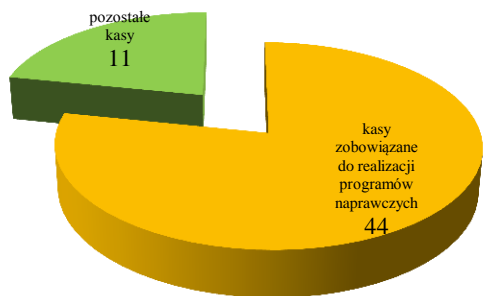
Istnieje istotna różnica pomiędzy wartością bilansową funduszy własnych, a ich wartością liczoną wg ustawy o skok. Na koniec czerwca 2013 r. fundusze własne liczone według ustawy o skok wynosiły 135 mln zł, natomiast wartość funduszy własnych do wymogu kapitałowego wyniosła 220 mln zł.

Poziom depozytów (mln zł) w kasach z uwzględnieniem współczynników wypłacalności

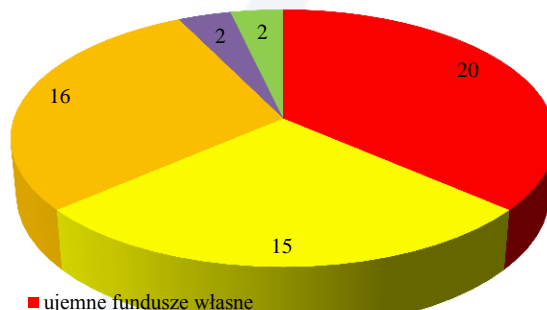

Adekwatność kapitałowa (2)

Podział kas pod względem zobowiązania do wszczęcia działań naprawczych na koniec czerwca 2013 r.

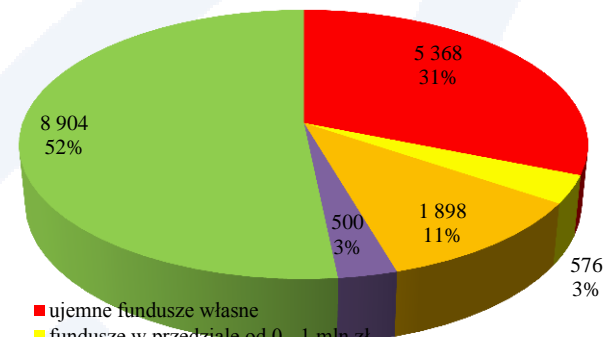

Podział kas pod względem wysokości funduszy własnych (wg ustawy o skok)

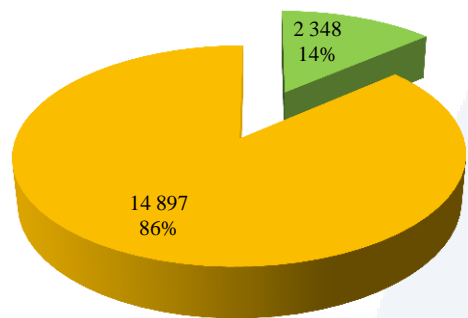
- ujemne fundusze własne
- fundusze w przedziale od 0 - 1 mln zł.
- fundusze w przedziale od 1 - 5 mln zł.
- fundusze w przedziale od 5 - 10 mln zł.
- fundusze powyżej 10 mln zł.

Depozyty w kasach z uwzględnieniem poziomu funduszy własnych – wg ustawy o skok (w mln zł)

- ujemne fundusze własne
- fundusze w przedziale od 0 - 1 mln zł.
- fundusze w przedziale od 1 - 5 mln zł.
- fundusze w przedziale od 5 - 10 mln zł.
- fundusze powyżej 10 mln zł.

Depozyty kas z uwzględnieniem prowadzonych postępowań naprawczych na koniec czerwca 2013 r. w mln zł

- pozostałe kasy
- kasy realizujące program naprawczy

Stosownie do ustawy o skok z 2009 r. kasa zobowiązana jest realizować program postępowania naprawczego wówczas, gdy:

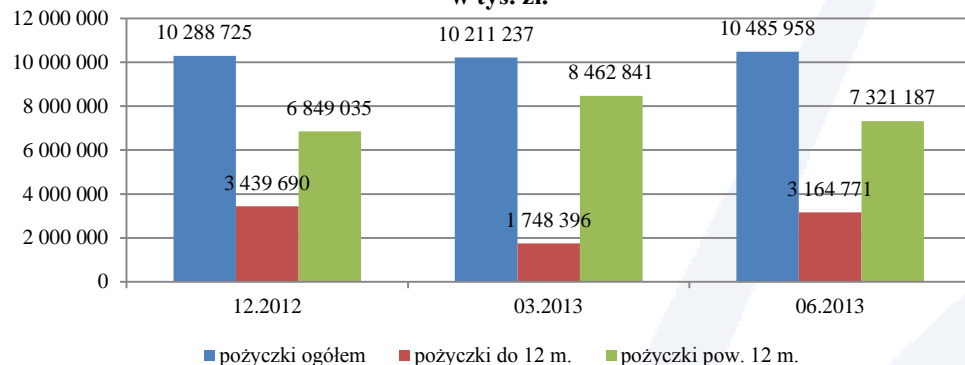
- Istnieje zagrożenie wystąpienia straty w jej działalności lub
- Wystąpiła strata w jej działalności lub też
- Istnieje zagrożenie powstania jej niewypłacalności.

Liczba kas zobowiązanych do realizacji programu naprawczego na koniec czerwca 2013 r. wynosiła 44.

Dominujący wpływ na strukturę depozytów kas względem funduszy własnych ma największa kasa w sektorze skok

Działalność inwestycyjna i kredytowa (1)

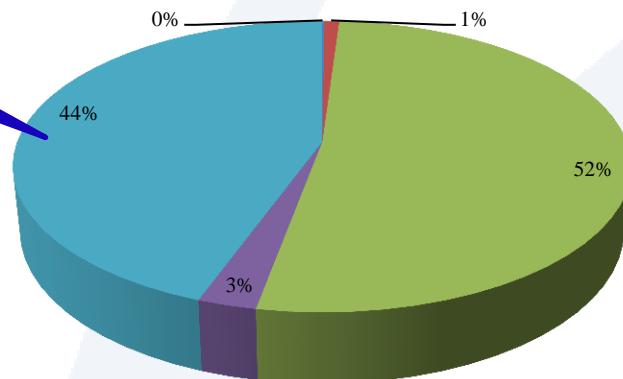
Struktura portfela kredytowego wg terminów wymagalności w poszczególnych okresach w tys. zł.

Udział poszczególnych składników aktywów w aktywach sektora kas (tys. zł)

Wybrane aktywa	Wartość	% udział w aktywach ogółem
Kredyty	10 379 392	56,62%
Udziały i akcje	1 038 741	5,67%
Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	1 134 621	6,19%
Lokaty w Kasie Krajowej	2 830 657	15,44%
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	1 112 354	6,07%
Inne aktywa finansowe	637 938	3,48%
Aktywa ogółem	18 328 875	

Struktura portfela kredytowego

Dominujący udział kredytów konsumpcyjnych oraz na nieruchomości

W portfelu kredytowym dominują kredyty konsumpcyjne, duży udział stanowią także kredyty na nieruchomości, co może powodować wzrost ryzyka kredytowego z uwagi na spowolnienie gospodarcze i spadek cen nieruchomości.

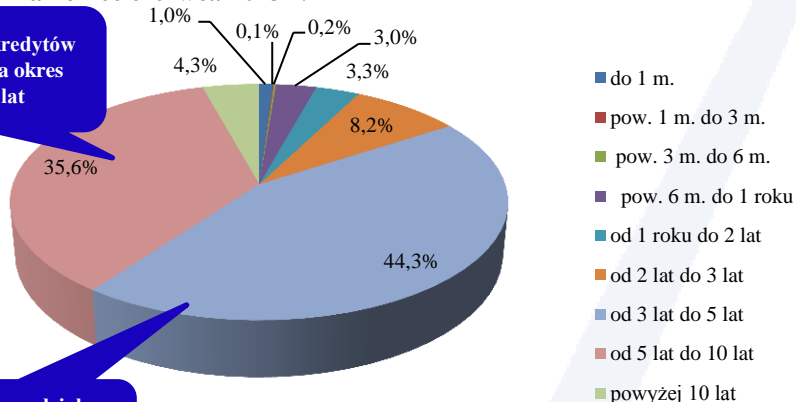
■ Investycyjne
■ Konsumpcyjne
■ Na nieruchomości
■ Operacyjne
■ W rachunku bieżącym

Zwraca uwagę istotny udział w aktywach kas akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych. Z uwagi na ryzyko przeszacowania ich wartości może istnieć zagrożenie dla poziomu wyników finansowych kas zarówno za 2013 r. jak i w latach następnych.

Działalność inwestycyjna i kredytowa (2)

Struktura terminowa portfela kredytowego wg terminów pierwotnych na koniec czerwca 2013 r.

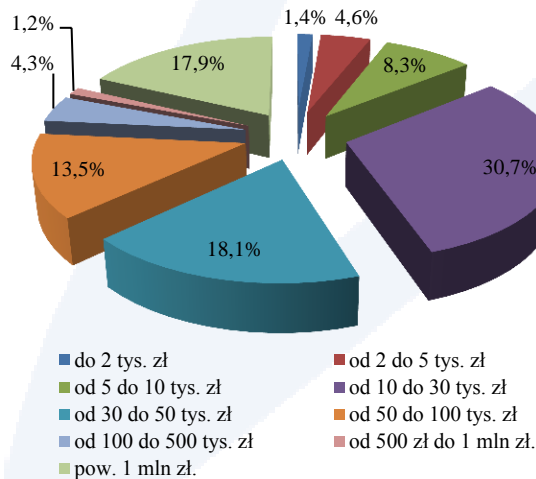
Wysoki udział kredytów udzielonych na okres powyżej 5 lat

Dominujący udział kredytów udzielanych na okres od 3 do 5 lat

Struktura wartościowa portfela kredytowego (czerwiec 2013 r.)

W portfelu kredytowym istotny udział stanowią także kredyty o kwocie powyżej 100 tys. zł., których udział w całym portfelu stanowi 23,4%. Skutkuje to znacznym wzrostem ryzyka koncentracji.

Dominujący udział kredytów o wartości 10-30 tys. zł

Struktura portfela kredytowego (czerwiec 2013 r.)

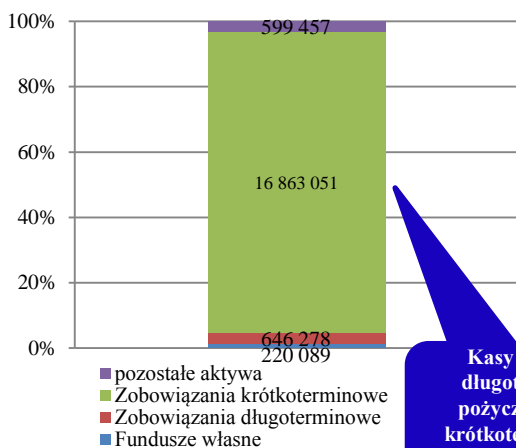
	Ilość	Wartość (tys.)	W tym restrukturyzacje
Razem	1 016 567	10 430 488*	1 330 414
do 2 tys. zł	231 783	143 502	6 084
od 2 do 5 tys. zł	241 576	479 995	20 021
od 5 do 10 tys. zł	184 359	863 858	36 738
od 10 do 30 tys. zł	261 227	3 200 658	176 291
od 30 do 50 tys. zł	68 082	1 891 422	110 684
od 50 do 100 tys. zł	25 523	1 404 363	69 286
od 100 do 500 tys. zł	3 036	450 422	56 114
od 500 tys. zł do 1 mln zł	207	127 671	42 624
pow. 1 mln zł	774	1 868 597	812 574

* Różnica pomiędzy poszczególnymi tabelami wynika z błędnie przekazanych danych sprawozdawczych przez kasy

Kredyty powyżej 1 mln zł w 43% podlegały restrukturyzacji, co znacznie odbiega od średniej dla całego portfela wynoszącej 13%. Biorąc pod uwagę znaczący udział w portfelu kredytów powyżej 1 mln zł (17,9%), może to mieć w przyszłości negatywny wpływ na wyniki kas w związku z koniecznością aktualizacji wartości tej części portfela.

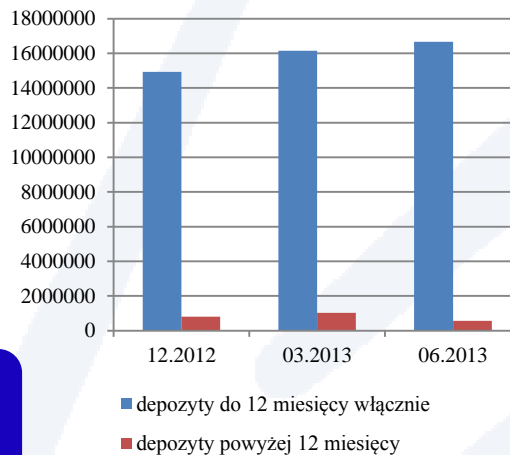
Źródła finansowania działalności kas

Struktura źródeł finansowania działalności kas na koniec czerwca 2013 r. (tys. zł)

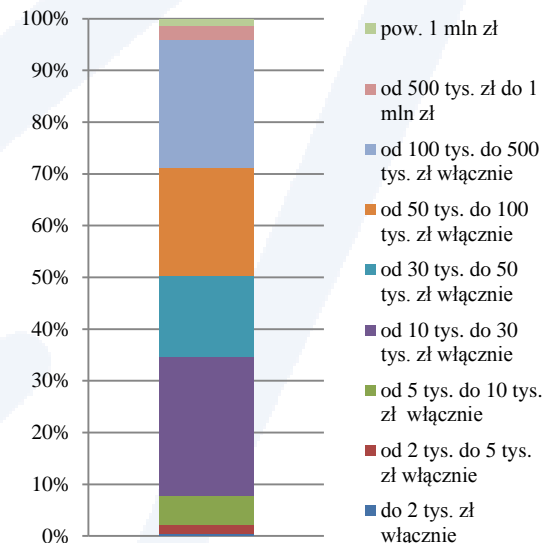

Kasy finansują długoterminowe pożyczki głównie krótkoterminowymi depozytami.

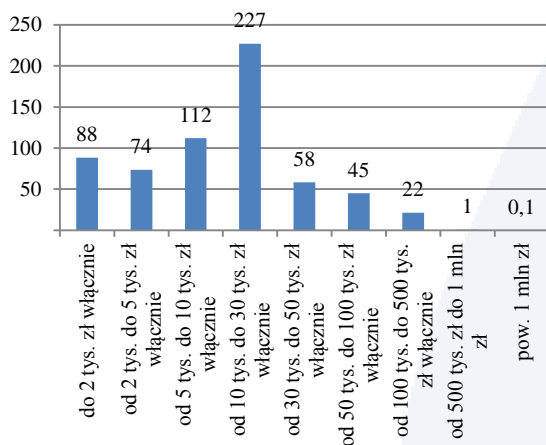
Struktura depozytów w okresach (tys. zł)

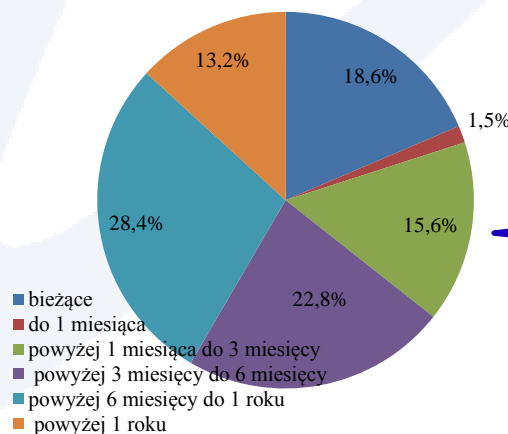
Struktura depozytów wg kwoty (czerwiec 2013 r.)

Struktura depozytów wg liczby rachunków w tys. (czerwiec 2013 r.)

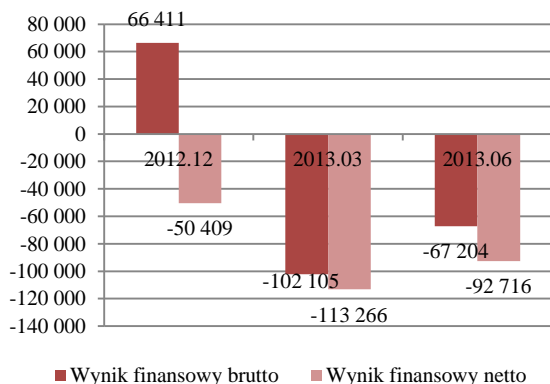
Struktura depozytów wg terminów pierwotnych

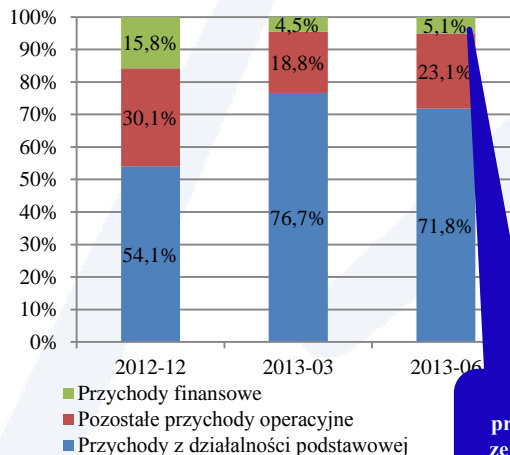
W kasach dominują depozyty o terminach pierwotnych poniżej 6 miesięcy

Wyniki sektora (1)

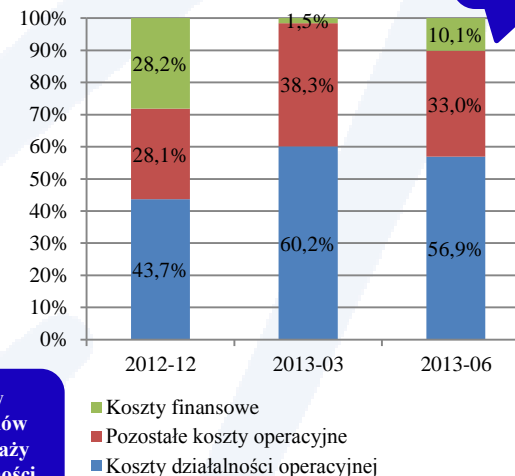
Wyniki finansowe sektora SKOK brutto i netto w I półroczu 2013 (tys. zł)

Struktura przychodów sektora kas w I półroczu 2013

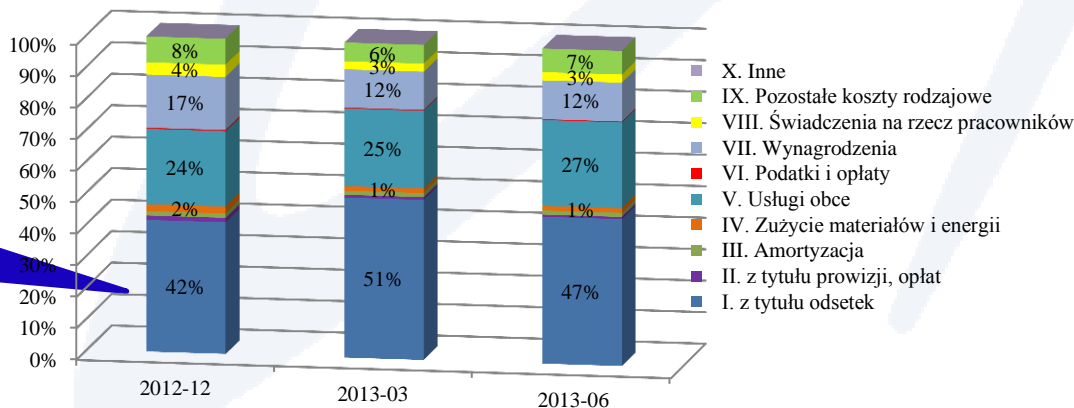
Struktura kosztów sektora kas w I półroczu 2013

Wpływ kosztów ze sprzedaży wierzytelności

Wpływ przychodów ze sprzedaży wierzytelności

Struktura kosztów działalności operacyjnej w sektorze kas w I półroczu 2013

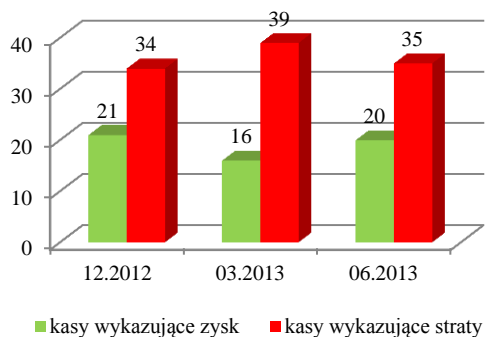

Wśród kosztów z działalności podstawowej istotną pozycję stanowią koszty odsetek od depozytów

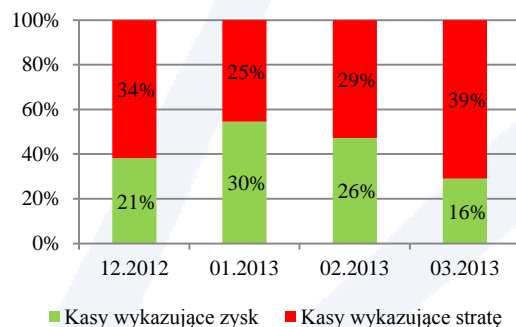
W 2012 i 2013 r. r. kasy dokonały sprzedaży wierzytelności kredytowych. Wartość sprzedanych portfeli należności została wykazana jako koszty finansowe natomiast wartość nabytych w zamian skryptów dłużnych jako pozostałe przychody operacyjne.

Wyniki sektora skok (2)

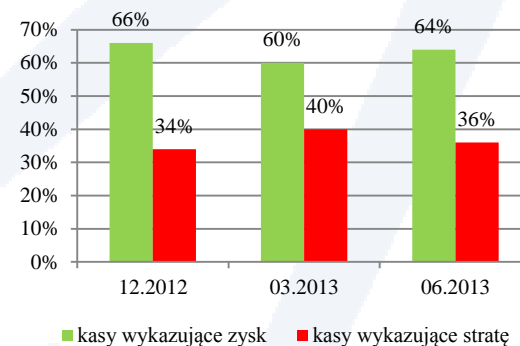
Podział kas z uwzględnieniem wykazywanego wyniku finansowego netto

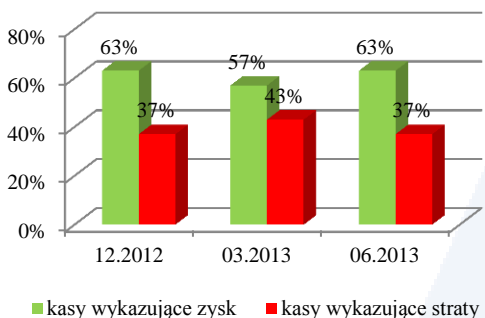
Struktura kas z uwzględnieniem wyniku finansowego netto

Portfele kredytowe kas z uwzględnieniem wyniku finansowego netto

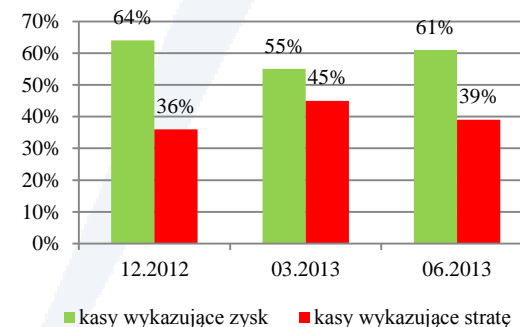

Aktywa kas z uwzględnieniem wyniku finansowego netto

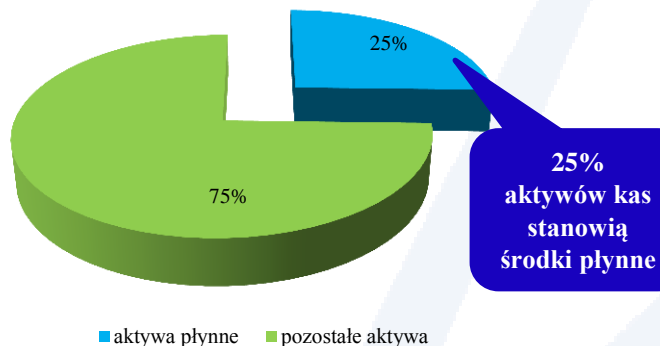
Wyniki finansowe sektora kas pogorszyły się w I półroczu 2013 roku, głównie z uwagi na dokonanie aktualizacji (urealnienie) wartości portfela kredytowego, a także wysokie koszty funkcjonowania, które nie były adekwatne do uzyskiwanych przychodów.

Depozyty kas z uwzględnieniem wyniku finansowego netto

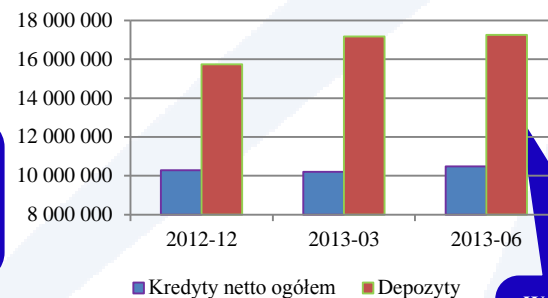

Ryzyko płynności

Udział aktywów płynnych w aktywach

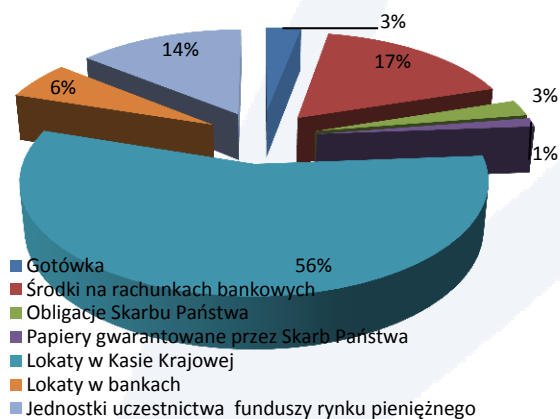

Kredyty a depozyty w sektorze kas
(w tys. zł)

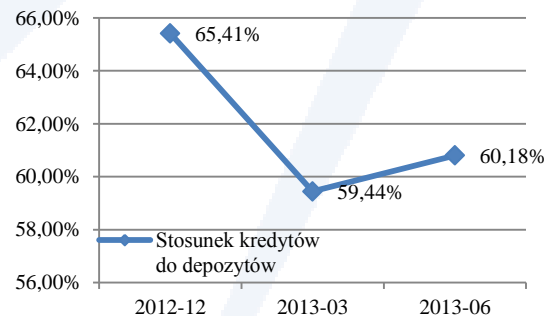

W kasach występuje duża nadwyżka depozytów nad udzielonymi pożyczkami i kredytami

Struktura środków płynnych kas

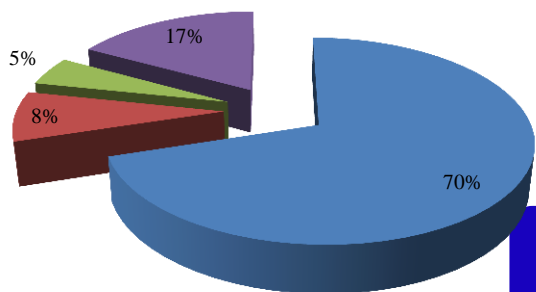

Poziom depozytów finansujących działalność kredytową kas
w I półroczu 2013

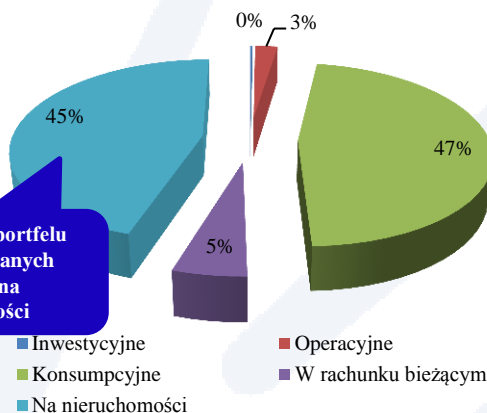
Ryzyko kredytowe

Udział pożyczek i kredytów z utratą wartości w portfelu kredytowym

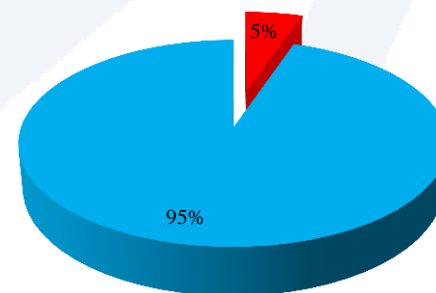
- Pożyczki i kredyty nieprzeterminowane
- Pożyczki i kredyty przeterminowanych. pon. 3 mies.
- Pożyczki i kredyty przeterminowanych od 3 do 12 mies.
- Pożyczki i kredyty przeterminowanych pow. 12 mies.

Struktura kredytów przeterminowanych

Duży udział w portfelu przeterminowanych kredytów na nieruchomości

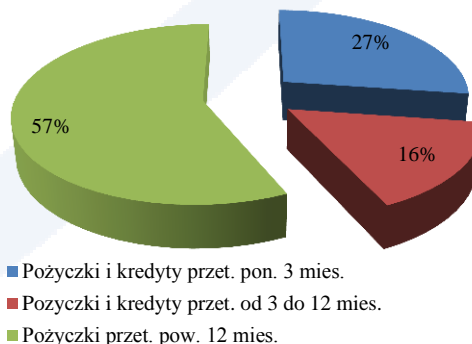
Udział skryptów dłużnych w aktywach

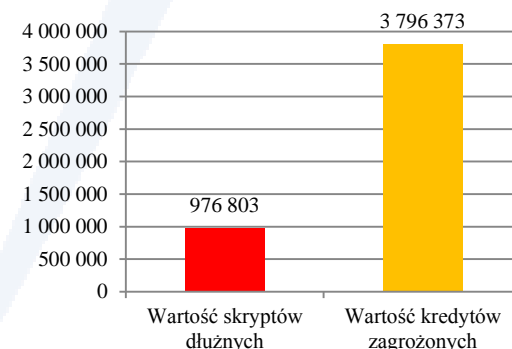
- skrypty dłużne
- pozostałe aktywa

30% portfela pożyczkowego stanowią kredyty przeterminowane. Biorąc pod uwagę skrypty dłużne nabyte przez kasy głównie w zamian za wierzycelności przeterminowane, można oszacować, iż należności przeterminowane stanowią ok. 37,5% portfela pożyczkowo-kredytowego kas.
Największą grupę stanowią pożyczki przeterminowane pow. 12 miesięcy.
Uwagę zwraca istotny udział przeterminowanych pożyczek na nieruchomości.

Struktura pożyczek i kredytów przeterminowanych z uwagi na okresy przeterminowania

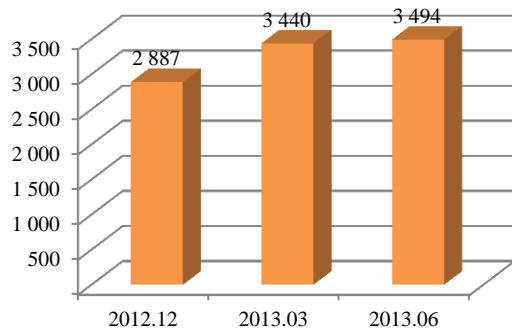

Kredyty przeterminowane a skrypty dłużne w sektorze kas na koniec I półrocza 2013 r. (tys. zł)

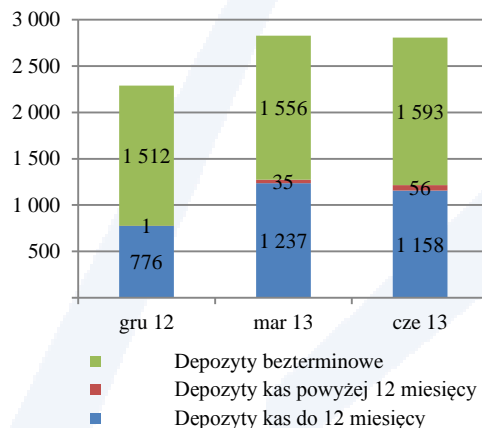

Sytuacja finansowa Kasy Krajowej

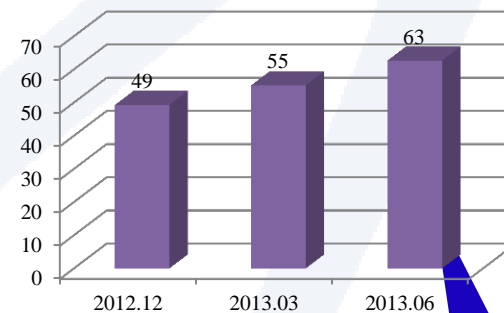
Aktywa (w mln zł)

Struktura depozytów kas w Kasie Krajowej (w mln zł)

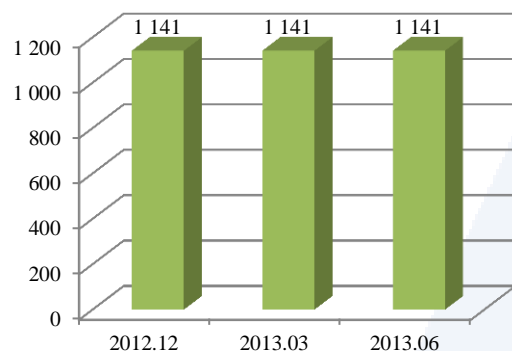

Pożyczki udzielone kasom przez Kasę Krajową (w mln zł)

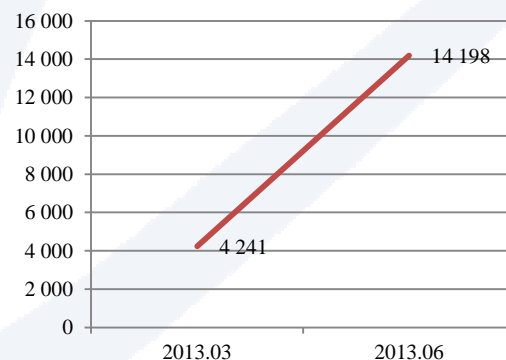

Niskie saldo udzielonych pożyczek

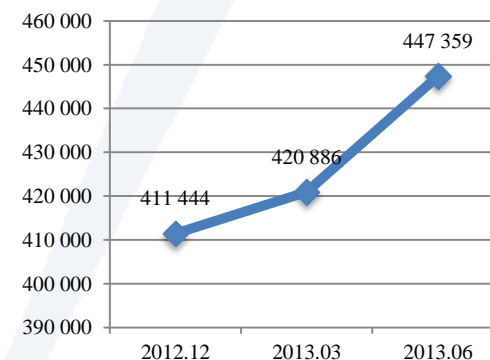
Fundusz udziałowy (w tys. zł)

Wynik finansowy netto narastająco (w tys. zł)

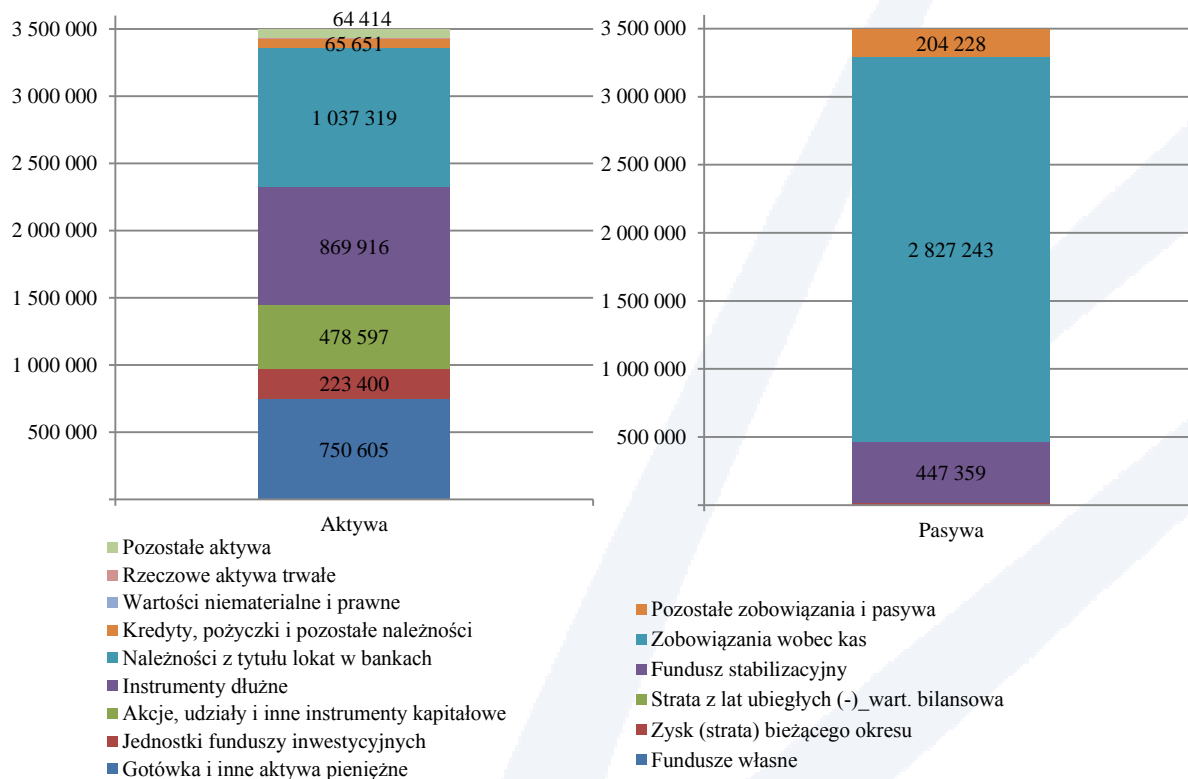
Fundusz stabilizacyjny (w tys. zł)

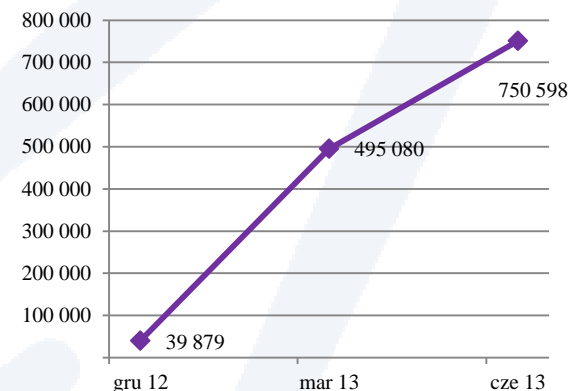
Głównym źródłem finansowania działalności Kasy Krajowej są obowiązkowe depozyty kas.

Struktura bilansu Kasy Krajowej

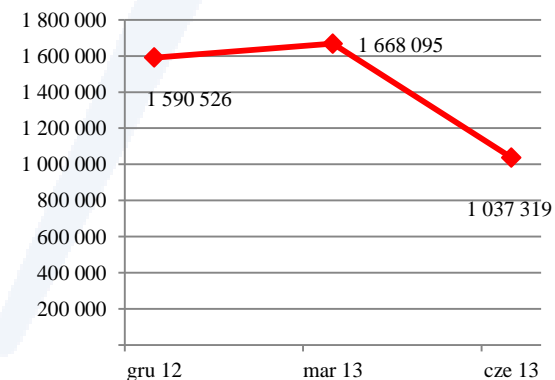
Struktura aktywów i pasywów Kasy Krajowej (w tys. zł)

Środki płynne ulokowane w bankach na rachunkach bieżących (w tys. zł)

Środki płynne ulokowane w bankach na lokatach terminowych (w tys. zł)

Istotną część aktywów Kasy Krajowej stanowią środki płynne. Praktycznie jedynym źródłem finansowania działalności Kasy Krajowej są środki otrzymane od kas (lokaty obowiązkowe i nieobowiązkowe oraz opłaty).